נז: שני נזירים פרק שמיני נזיר

דקתני ואיני יודע. דמשמע [a] שלא נודע לו מעולם משום דלגא הוה כהס[1] מדלא קתני שכחתי: **והא** קא עביד הקפה. א)[כרלא] השחתת הקפה[2]: **[באשה].** כרלא האשה שאינה אסורה בהקפה דדרשינן בסמוך כל שאינו בהשחתה אינו בהקפה:

והא קא עביד השחתת זקן. דנסקף מגלחת מנוגע מגלח זקנו בתער וקנבר בהשחתת זקן ובהקפת רלא מספק:

המקיף את הקטן חייב. דכי כתיב רחמנא לא תקיפו פאת לא תקיפו לקטן אחר:

ודידך מאן מגלח להון. שראה בניס קטנים מגולחים בשיהם עם פאותיהם: מ"ל חובה. לאשתו היתה ורב הונא לטעמיה דאמר בסמוך הנשים מותרות להקיף לסיון לאיזן באיסור דקיף ליתנהו נמי באיסור דמקיף: **חובה** תקברינהו לבניה. לאיסורא קא עבדת: כולהו שני כו'. כשנגע שיעלת מלפני הסליט:

מכדי תרוייהו סבירא להו הקפת כל הראש שמה הקפה. רב הונא דאמר חובה מגלחני להו אכל האיש היה עובר אע"פ שמגלח כל הראש וכן רב אדא דאמר חובה מקברינהו לבניה חובה נעשה:

במאי פליני. מאי טעמייהו:

והני נשי הואיל וליתנהו בהשחתה ליתנהו בהקפה. בין להיות נקפות בין להקיף אחרים ואפילו לגדול מותרות: **ורב** אדא בר אהבה סבר אחד המקיף ואחד הניקף במשמע. פשטיה [דקרא] ולאי לניקף לאזהר רחמנא דהא פאת לאשכם כתיב דהיינו הניקף ומיהו מדקאמר לא תקיפו ולא כתיב לא תוקפו הוסב הלאו גם על המקיף כדי להקיש מקיף לניקף כלומר כל היכא דניקף בר חיובא הוא כל[3] מקיף נמי בר חיובא הוא וההוא קטן הואיל וגופיה לאו בר עונשין הוא ולא מיחייב מקיף ליה נמי לא מחייב ואפילו אינו לתמוה מנא ליה דהס"ם דרב אדא בר אהבה סבר מותר לגדול להקיף את הקטן דמשמע ליה מדקאמר ליה לרב הונא ודידך מאן מקיף להו דמשמע לדידי אפי' גדול מקיף לקטן אבל לדידך מאן מקיף להון והאי דלעייה היינו לפי סברתו דרב הונא דאסר לגדול להקיף לקטן ואמר ליה כיון דאסרת לגדול להקיף לקטן גם האשה אסורה להקיף לקטן דלא ס"ל למדרש[4] דרב אדא דדרוש כל שאינו בהשחתה יצאו בהקפה לפטור אשה המקפת אחרים ואע"ג דנקידושין בפ' קמא (דף לה:) דרשינן הכי כל שאינו בהשחתה יצאו בהקפה כו' לפטור נשים הניקפות בהיא דרשה מודה רב אדא בר אהבה דקרא אחרי בניקף אבל מה שדורש רב הונא נמי לא תקיפו אמקיף מלינא דלא תקיפו ומקיפו להשחתת זקן לפטור האשה המקפת אפי' לגדול בהא ודאי פליג רב אדא דלא דלים לן להקיש הקפה להשחתה אלא נמאי דאחרי פשטיה דקרא כגון בניקף והשתא פליגי בתרתי רב הונא סבר דאשה שריא להקיף בין גדול בין קטן הואיל ואינה בהשחתה אינה בהקפה בין להיות בהקפה דאחרי ביה פשטיה דקרא בין להקיף אחרים ורב אדא סבר דודאי אשה פטורה מלהיות ניקפת מהקישא דהשחתה דאחרי ביה פשטיה דקרא אבל מלינא דלא תקיפו דדרשינן מינה לחייב גם המקיף גם האשה חייבת בההוא ולא נפטרה מהקישא דהשחתה כיון דלא אחרי ביה פשטיה דקרא ושונרת בנאו אם הקיפה לגדול ופליגי נמי בקטן דרב הונא סבר גדול המקיף את הקטן חייב ולא מסתברא ליה לרב הונא למידרש דמשום דאחפקיה קרא בהך לישנא דלא תקיפו דמשמע תמקיף ואתקיף למימר דהיכא דניקף לאו בר חיובא מקיף נמי פטור דהיינו למיגמר מגברא על גברא לא משמע ליה ורב [אדא] סבר דלהכי אחפקיה קרא בהך לישנא למימר היכא דניקף לאו בר חיובא מקיף נמי פטור הילכך גדול המקיף לקטן פטור ונראה דקיי"ל כרב הונא דאשה שריא להקיף קטן וה"ה לגדול דקוגיא דהש"ס כותיה בפרק קמא דנכא מציעא (דף י:) דקאמר [a]מאי ביניהו אים דאמר לאשה אקיפי לי קטן וקאמר דהשתא דהיינו האשה לאו בת חיובא היא אלמא דאשה מותרת להקיף לקטן בר חיובא ומדינקט נמי[5] אשה ולא אים משמע נמי דאים המקיף לקטן חייב והיינו נמי בר חיובא והוה מצי למימר הכא שהאים אמר לאשה אקיפי לי גדול כיון דקוגיא אלמא בר חיובא אלא הגדול לא יאבה שמוע לה שתקיפנו כי היא יתחייב אבל קטן לאו בר מחאה הוא ולאו בר עונשין הוא וא"ת ורב אדא דאים מקיף לניקף וה"ה[6] דנקיש ניקף למקיף וגמרא כל היכא דמקיף לאו בר חיובא ניקף נמי פטור ויהיה מותר להיות ניקף מן העובד כוכבים וי"ל דרב אדא מקיף לניקף מקשינן משום דעיקר חיובא דקרא אלמיקף כתיב לא תקיפו פאת[7] דהיינו פאת דניקף למימר היכא דניקף בר חיובא גם המקיף חייב ואי הניקף לאו בר חיובא הוא המקיף פטור אבל כשהניקף בר חיובא אף אם אין המקיף בר חיובא אסור דקרא אתי לאקושי מקיף דמשמע מלינא דלא תקיפו לניקף דמשמע מגופיה דפשטיה דקרא דקרא אבל אין סברא להקיש גופיה דקרא דהיינו הניקף למקיף דלא משמע אלא מלינא בעלמא לא תקיפו ולא מגופיה דקרא ומדע דאם לא כן מנוגע אמאי דחי לאו דהקפה והא אפשר לקיים שהיהם שיקיפהו קטן ואשה ועובד כוכבים אלא שמע מינה כדפרישית וא"ת ורב הונא דלא מקיש מקיף לניקף ואע"ג דניקף לאו בר חיובא הוא מיחייב מקיף אם כן המקיף את העובד כוכבים למיחייב כמו המקיף לקטן ודוחק לחלק משום דקטן אתי לגבלל מיום דהשתא מיהא לאו בר חיובא הוא וטעמא דרב הונא לא אלי בהכי אלא משום דלא מקיש מקיף לניקף ונראה להר"ף דיש לומר הואיל וכתיב פאת לאשכם אישראל קאי קרא ולא לעובד כוכבים וא"ע במקיף את האשה אי מחייב כמו בקטן לרב הונא[8]: **לפי** שנאמר לא תקיפו יכול אף מצורע בן תלמוד לומר ראשו. קא סלקא דעתך השתא דמן הדין לא אינטריך קרא למדחי לא תעשה דהקפה דלף לאו אשה בכל קיים לן [a]דהקפת כל הראש שמה הקפה: אמר

דקתני ואיני יודע. דמשמע [a] שלא נודע לו מעולם משום דלגא הוה כהס[1] מדלא קתני שכחתי: **והא** קא עביד הקפה. א)[כרלא] השחתת הקפה[2]: **[באשה].** כרלא האשה שאינה אסורה בהקפה דדרשינן בסמוך כל שאינו בהשחתה אינו בהקפה:

והא קא עביד השחתת זקן. דנסקף מגלחת מנוגע מגלח זקנו בתער וקנבר בהשחתת זקן ובהקפת רלא מספק:

המקיף את הקטן חייב. דכי כתיב רחמנא לא תקיפו פאת לא תקיפו לקטן אחר:

ודידך מאן מגלח להון. שראה בניס קטנים מגולחים בשיהם עם פאותיהם: מ"ל חובה. לאשתו היתה ורב הונא לטעמיה דאמר בסמוך הנשים מותרות להקיף לסיון לאיזן באיסור דקיף ליתנהו נמי באיסור דמקיף: **חובה** תקברינהו לבניה. לאיסורא קא עבדת: כולהו שני כו'. כשנגע שיעלת מלפני הסליט:

מכדי תרוייהו סבירא להו הקפת כל הראש שמה הקפה. רב הונא דאמר חובה מגלחני להו אכל האיש היה עובר אע"פ שמגלח כל הראש וכן רב אדא דאמר חובה מקברינהו לבניה חובה נעשה:

במאי פליני. מאי טעמייהו:

והני נשי הואיל וליתנהו בהשחתה ליתנהו בהקפה. בין להיות נקפות בין להקיף אחרים ואפילו לגדול מותרות: **ורב** אדא בר אהבה סבר אחד המקיף ואחד הניקף במשמע. פשטיה [דקרא] ולאי לניקף לאזהר רחמנא דהא פאת לאשכם כתיב דהיינו הניקף ומיהו מדקאמר לא תקיפו ולא כתיב לא תוקפו הוסב הלאו גם על המקיף כדי להקיש מקיף לניקף כלומר כל היכא דניקף בר חיובא הוא כל[3] מקיף נמי בר חיובא הוא וההוא קטן הואיל וגופיה לאו בר עונשין הוא ולא מיחייב מקיף ליה נמי לא מחייב ואפילו אינו לתמוה מנא ליה דהס"ם דרב אדא בר אהבה סבר מותר לגדול להקיף את הקטן דמשמע ליה מדקאמר ליה לרב הונא ודידך מאן מקיף להו דמשמע לדידי אפי' גדול מקיף לקטן אבל לדידך מאן מקיף להון והאי דלעייה היינו לפי סברתו דרב הונא דאסר לגדול להקיף לקטן ואמר ליה כיון דאסרת לגדול להקיף לקטן גם האשה אסורה להקיף לקטן דלא ס"ל למדרש[4] דרב אדא דדרוש כל שאינו בהשחתה יצאו בהקפה לפטור אשה המקפת אחרים ואע"ג דנקידושין בפ' קמא (דף לה:) דרשינן הכי כל שאינו בהשחתה יצאו בהקפה לפטור נשים הניקפות בהיא דרשה מודה רב אדא בר אהבה דקרא אחרי בניקף אבל מה שדורש רב הונא נמי לא תקיפו אמקיף מלינא דלא תקיפו ומקיפו להשחתת זקן לפטור האשה המקפת אפי' לגדול בהא ודאי פליג רב אדא דלא דלים לן להקיש הקפה להשחתה אלא נמאי דאחרי פשטיה דקרא כגון בניקף והשתא פליגי בתרתי רב הונא סבר דאשה שריא להקיף בין גדול בין קטן הואיל ואינה בהשחתה אינה בהקפה בין להיות בהקפה דאחרי ביה פשטיה דקרא בין להקיף אחרים ורב אדא סבר דודאי אשה פטורה מלהיות ניקפת מהקישא דהשחתה דאחרי ביה פשטיה דקרא אבל מלינא דלא תקיפו דדרשינן מינה לחייב גם המקיף גם האשה חייבת בההוא ולא נפטרה מהקישא דהשחתה כיון דלא אחרי ביה פשטיה דקרא ושונרת בנאו אם הקיפה לגדול ופליגי נמי בקטן דרב הונא סבר גדול המקיף את הקטן חייב ולא מסתברא ליה לרב הונא למידרש דמשום דאחפקיה קרא בהך לישנא דלא תקיפו דמשמע תמקיף ואתקיף למימר דהיכא דניקף לאו בר חיובא מקיף נמי פטור הילכך גדול המקיף לקטן פטור ונראה דקיי"ל כרב הונא דאשה שריא להקיף קטן וה"ה לגדול דקוגיא דהש"ס כותיה בפרק קמא דנכא מציעא (דף י:) דקאמר [a]מאי ביניהו אים דאמר לאשה אקיפי לי קטן וקאמר דהשתא דהיינו האשה לאו בת חיובא היא אלמא דאשה מותרת להקיף לקטן בר חיובא ומדינקט נמי[5] אשה ולא אים משמע נמי דאים המקיף לקטן חייב והיינו נמי בר חיובא והוה מצי למימר הכא שהאים אמר לאשה אקיפי לי גדול כיון דקוגיא אלמא בר חיובא הוא הגדול לא יאבה שמוע לה שתקיפנו כי היא יתחייב אבל קטן לאו בר מחאה הוא ולאו בר עונשין הוא וא"ת ורב אדא דאים מקיף לניקף וה"ה[6] דנקיש ניקף למקיף וגמרא כל היכא דמקיף לאו בר חיובא ניקף נמי פטור ויהיה מותר להיות ניקף מן העובד כוכבים וי"ל דרב אדא מקיף לניקף מקשינן משום דעיקר חיובא דקרא אלמיקף כתיב לא תקיפו פאת[7] דהיינו פאת דניקף למימר היכא דניקף בר חיובא גם המקיף חייב ואי הניקף לאו בר חיובא הוא המקיף פטור אבל כשהניקף בר חיובא אף אם אין המקיף בר חיובא אסור דקרא אתי לאקושי מקיף דמשמע מלינא דלא תקיפו לניקף דמשמע מגופיה דפשטיה דקרא דקרא אבל אין סברא להקיש גופיה דקרא דהיינו הניקף למקיף דלא משמע אלא מלינא בעלמא לא תקיפו ולא מגופיה דקרא ומדע דאם לא כן מנוגע אמאי דחי לאו דהקפה והא אפשר לקיים שהיהם שיקיפהו קטן ואשה ועובד כוכבים אלא שמע מינה כדפרישית וא"ת ורב הונא דלא מקיש מקיף לניקף ואע"ג דניקף לאו בר חיובא הוא מיחייב מקיף אם כן המקיף את העובד כוכבים למיחייב כמו המקיף לקטן ודוחק לחלק משום דקטן אתי לגבלל מיום דהשתא מיהא לאו בר חיובא הוא וטעמא דרב הונא לא אלי בהכי אלא משום דלא מקיש מקיף לניקף ונראה להר"ף דיש לומר הואיל וכתיב פאת לאשכם אישראל קאי קרא ולא לעובד כוכבים וא"ע במקיף את האשה אי מחייב כמו בקטן לרב הונא[8]: **לפי** שנאמר לא תקיפו יכול אף מצורע בן תלמוד לומר ראשו. קא סלקא דעתך השתא דמן הדין לא אינטריך קרא למדחי לא תעשה דהקפה דלף לאו אשה בכל קיים לן [a]דהקפת כל הראש שמה הקפה: אמר

[1] [a] מ"ר פ"ט מהלכות מירות הלכה טו:
[2] ב מ"ר פ"ב מהלכות ע"ז הלכה ז סמג לאוין לא טוש"ע ר"ד סימן קפא סעיף ב:
[3] ג מ"ר פ"ב מהלכות מירות הלכה ט:
[4] ד מ"ר פ"ב מהלכות ע"ז הלכה ז סמג סס טוש"ע ר"ד סי' קפא סעיף ה [וכתב אלפס מכות פ"ג ד' רפה. ע"ש]:
[5] ה מ"ר סס הלכה ב ה טוש"ע סס סעיף ז:
[6] ו מ"ר סס הל' ז טוש"ע סס סעיף יח:
[7] ז מ"ר סס הל' ג ה טוש"ע סס סעיף ו):

מוסף רש"י

ראשו מה תלמוד לומר. כמצורע כתיב יגלח את כל שערו, הרי דאשה כמצורע, נמה לי לכתיב דאשה (יבמות ה.).

פי' הרא"ש

דיקא נמי דקתני ואיני יודע דמשמע שלא ידע מעולם מדלא קתני ושכחתי איזה מכם טבא אלמא שמרחוק היה (נטמא): באשה שאינה באיסור הקפת ראש. כדאמר בסמוך כל שאינו בהשחתה אינו בהקפה דקון שהוא מופלא זמרך לאיש: המקיף את קטן חייב דכתיב לא תקיפו פאת ואף פאת קטן בכלל: ודידך מאן מגלח להו. שהיו רגילין שלא לשייר פאות כשהיו מגלחים ראש הקטנים: ר"ל חובה. כך שם אשת ב הונא וס"ל דוקא איש המקיף את הקטן חייב ולא אשה כדמפרש טעמא דסמוך: חובה תקברינהו בנה. וכי היא רוצה ותקבור את בניה שאינה יראת הענוש על שהיא קפת אותם: הרי כשגנה ויוצאת מלפני השליש וקברה בניה אע"פ שלא לל אותה: מכדי תרוייהו ברי הקפת כל הראש מה הקפה. רב הונא אמר חובה מגלח להו אכל איש לא. וכן רב אדא אמר תקברינהו לבנה: מאי קמיפלגי דרב אדא בר דאיש המקיף קטן זיר מדקאמר ודידך מאן גלח להו מכלל דלדידיה אי איש יכול להקיף את קטן באיזה סברא נחלקו: איל ולישנהו בהשחתה תנהו בהקפה. פי' איסור הקפה בלל ואף קיף הקטן מותרות. וכן אז הקיפה את הגדול ורה: ורב אדא סבר. נרי דישנהו בהקפת ראשן קפת ראש אחר איתנהו: אם זר המקיף ואחד הניקף שמע דלא תקיפו: והאי קון וכו' והאי דקאמר רב אא חובה תקברינהו לבנה לריך דרב הונא קאמר לדרך דלית לך הכי ניקף ור מקיף נמי סבר דאמר המקיף את הקטן חייב. גם חובה יש לידא מ ונש דאין חילוק בין אש מקיף קטן לאשה מ פת: דתניא ראשו מה ת ל. גבי מצורע כתיב וג לח את כל שערו את רא שו ואת זקנו ואת גבות עי יז ואת כל שערו יגלח. והשתא דריש לראשו דמיותר דבכלל כל שערו הוא ולקמן דריש זקנו. וגבות עיניו דריש[a] פי' היה מביא לכלל ופרט וכלל לרבות כל כנוס שער וגראה:

[a] ;"ל וגבות עיניו דריש כפ' היה מביא דף כז ע"א לכלל ופרט וכלל וכו'.

מסורת הש"ס

[a] [כמ"ל מא. לקמן נח.].
[b] לעיל מה: לקמן עט:.
[c] כ"ק ס., ד) קדושין לה.,
[d] לעיל מה. יומא ה.,
[e] ויקרא יט:], [סס], [a"ל לא נמי], [a] [פי' פוס' שבועות ב. ד"ה ועל הזקן].

תורה אור השלם

1. לא תקפו פאת ראשכם ולא תשחית את פאת זקנך: ויקרא יט כז
2. וְהָיָה בְּיוֹם הַשְּׁבִיעִי יְגַלַּח אֶת כָּל שַׂעְרוֹ אֶת רֹאשׁוֹ וְאֶת זְקָנוֹ וְאֶת גַּבֹּת עֵינָיו וְאֶת כָּל שְׁעָרוֹ יְגַלֵּחַ וְכִבֵּס אֶת בְּגָדָיו וְרָחַץ אֶת בְּשָׂרוֹ בַּמָּיִם וְטָהֵר: ויקרא יד ט

נוסחת הריב"ן

a) מספק עכ: b) משום לאו דהשחתה דלא כו' פאת זקנך שכן מגלח בו שפרו ואלדיך: c) חייב גבי כמי דידך דאיתנהו מגלחין את הראש כל תולמיהו: d) חובה: e) מאי טעמא שרי:

הגהות הב"ח

(a) גב' ד' מגלחות אמאי והא קנבדיך: (b) שם ולדידך מאן מגלח: (c) שם תרוייהו סבירא להו הקפת: (d) רש"י מעל"ד ד"ה ד"קא וכו' ד"ע הס"ד ואח"כ מ"ה דקעביד הקפה ועבר על לאו דהקפה: (e) ד"ה אמאי וכו' פאת זקנך שכן.

גליון הש"ם

תוס' ד"ה דקתני כר שלא נודע לו בעולם. עי' יומא כג ע"ב ומהיכוסי בסוד שור שם:

הגהות מהר"ב רנשבורג

a) תוד"ה והא קא עביד הקפה ניקן השחתה הקפה נראלם כל"ל ג"ע: b) ד"ה לפי שנאמר וכו' בכל קיים לן דמשי אלא קמ"ל דהקפת כל הראש שמה הקפה כל"ל מ"מ דעוש"ה:

הגהות התוספות

1. כ"ל מיהיס. 2. כ"ל מקן השחתה. הקפה נראלם. יכוה סס"ד. ואח"כ מס"ד כאשה שאינה אסורה כו' כל"ל. 3. תיכת כל מחתך. 4. תיכת למדרש נמחק. 5. תיכת נמי נמחק. 6. כ"ל ה"ה. 7. כ"ל פאת לאשכם.

Torah-Box.com
diffusion du judaïsme aux francophones
Tél. FR : 01.80.91.62.91 - Tél. ISR : 077.466.03.32 - contact@torah-box.com